

REHA TANÖR

HAYAT
YAĞMURDA
yürümek gibidir

Yaşam Sanatının Sıradan Sırları

YAZARDAN
DİREKT

HAYAT YAĞMURDA YÜRÜMEK GİBİDİR

Reha Tanör

Yayın Koordinatörü

Z. Çağla Miniç

Yayın Danışmanı

Barış Eren

Kapak tasarımı

Yusuf Anar

Kapak fotoğrafı

Battal Kaya

Yayınevi

YAYINEVİ

Yazardan Direkt – Türkiye

Yazardan Direkt Elektronik İletişim Tanıtım Pazarlama ve Tic. Ltd. Şti
İstasyon yolu sokak No.3/1 Altın-tepe

Maltepe /İstanbul- Tel: 0(216) 3011213
Sertifika No. 47456

ISBN: 978-625-7237-20-8

1.Baskı: Temmuz 2021

Baskı ve Cilt

Ege Reklam Basım Sanatları San.Tic. Ltd.Şti
Esatpaşa mah. Ziyapaşa caddesi No.4 Ataşehir / İstanbul
Tel: 0216 470 44 70 Faks:0216 472 84 05 www.egebasim.com.tr
Sertifika No: 45604

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden ve Yazardan izin almadan kısmen veya tamamen, tanıtım amaçlı altınların dışında alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

“Yaşam, umutsuzluktan umut yaratmaktır.”
Yaşar Kemal

İÇİNDEKİLER

I “En İyi Öğretmen Çocuktur” - Mahatma Ghandi	11
Que Sera, Sera	12
Marilyn Monroe Babamı Neden Öptü?	16
Bir de Muz Lütfen	19
Sarışın Küçük Tombul	22
Proletaryanın Burjuvazi Karşısındaki Zaferi	24
Carla'nın Püresi	27
Sana Fıstık Gibi Keman Hocası Bile Tuttum	31
II “Gençlik Öyle Bir Şeydir Ki / Ne Yurt Ne Ev Ne Oda / Yalnızca Gökyüzü Yeter İnsana” - Haydar Ergülen	37
14 Yaşındaki Ben 40'ındaki Gönül'e Karşı	38
Haydi Aslan... Haydi...	42
Egzistansiyalist Menü	45
Hamlık Ayıp Değildir Evlat	48
Ne Yaparsan Yap, Yeter ki Doğrusunu Yap	50
III “Evlilik, Aşk Şiirinin Düz Yazıya Dönüşmesidir” - Alfred Bougeard	53
Anahtarı Ara Sıra Yağlamak Gerekir	54
Yazlık Kışlık Sohbetler	56
Asistanıma Verdiğim Paket	59
Karım Odasına Kimi Almış?	61
IV “Geleceğin Kapısı Onu İtmesini Bilenlere Açılır” - Coluche	65
Çok Çarpıcı Bir Karşılama Yapmalıyız	66
Sen Bu Paraya Ancak Bunu Takarsın Koluna	74
Selamünaleyküm Yakınlığı	78
Liderin Büstü de Eksik Kalmadı	80
Uzlaşmanın Önemi Üzerine	82
Islak Peştamal Gibi Saracaksın	86
Karşındakini Tanıyacak ve Sabırlı Olacaksın	92

Alkol Öldürür	96
Aydın Abi	100
Piyanonun Tıngırtısı, Kemanın Vızıltısı	107
Günaha Girmek İstemiyorsan Sevap Yapmayacaksın	111
V “Gezmek Yaşamaktır” - Hans Christian Andersen	117
Sinyorina, Capri Vapuru Nereden Kalkıyor?	118
Beni Susturmak İçin Sen Ne Verirsin?	125
Yanında Parlayana Baksana Sen	128
Mamma Mia! Öpüşmesi de Böyleyse...	131
Siz Paris’e Niçin Gidersiniz?	136
Popoyla Seyredilen Resim	140
Bir Daha Paris’e Gidersem Ne Yapacağımı Biliyorum	142
Mösyö Tatlısını Önden mi Yemek İster?	146
Sokakları Portakal Kokan Kasaba	149
Anisa ile Aslan’ın Okyanusu	152
VI “Sağlık Neşedir”- Fransız Atasözü	155
Sağlığı Korumak Yürümekle Başlar	156
Kadınlar Hamamı	158
Sağlık Sigortanız Var Mı?	161
VII “İyi Kötü Günler Geçirdik / Çoğunca da İyi Günler / Öperim O Günleri” - Cemal Süreya	167
Para Cebi Doldurur, Ya Kafayı?	168
Kapı Çalınıyor, Bakıver	171
Silahın Konuştuğu Yerde Güzellik Susar	174
Bekleme Yapma Ticari!	177
Halkın İçine Girme Efendim	184
Bir Kez Olsun Sarılabilir miyim?	188
Stabil	193

Anisa ve Aslan'a

Hayat yağmurda yürümek gibidir. Biraz romantik güzellik, daha çok ıslanıp hastalanma olasılığı...

Güzellikleri daha fazla yaşayanlar, yağmur altında güneş açtırabilenler, hayatı sanata dönüştürebilenlerdir. Ben onları ‘Yaşam Sanatçısı’ olarak adlandırıyorum.

Kendimi de küçük bir rütbeyle de olsa bunlar arasına koyuyorum. İyi yaşadım denebilir. Ekmek paramı çıkartmak için ben de çokları gibi ömür boyu çalıştım, çabaladım ama çalışırken yaşamayı da ıskalamadım. Güçlüklerin karşısına keyifleri çıkarttım. Yağmurda sıırıslıklam ıslandığımda bile kafamın içindeki güneşi karartmadım. Nasıl mı yaptım ?

Yaklaşın bana, kulak verin, size de anlatayım nasıl olduğunuzu, neler yaptığımı, neler yaşadığımı...

I

“En İyi Öğretmen Çocuktur.”

Mahatma Ghandi

Que Sera, Sera

Çok soğuk, çok karlı bir gecede Avrupa ile Asya'yı birleştiren İstanbul Boğazı'na bakan ahşap bir evde dünyaya geldim. Yani geldiğimi söylediler. Yine söylediklerinden aklımda kaldığına göre iki ay erken doğmuşum. Annem ve babam hazırlıksız yakalandıklarından karın yolları tamamen kapattığı o gece hastaneye ulaşmak mümkün olmamış, beni mahallenin ebesi doğurtmuş. Balkanlardan geldiği söylenen korkunç soğuklarda, her tarafı değil, sadece bazı odaları sobayla ısıtılan ahşap evde rüzgârın bir taraftan girip öteki taraftan çıktığı günlerde ve gecelerde erken doğmuş bebeği yaşatabilmek için bir leğenin ortasına yatırmışlar, etrafını sıcak su şişeleri ile desteklemişler. Hayata tutunmayı ve direnmeyi sanırım orada öğrenmişim. Biraz kafadan tırlak olmamı da bu erken doğuma bağlayanlar var. Ben bilmiyorum. Doktorlara da sormadım çünkü onlar her konuda her dakika görüş değiştiriyorlar; kafamı bir de bununla karıştırmayı uygun bulmadım.

Annemle babam ben çok küçük yaşta ayrılmışlar. Hatırlamıyorum. Ben yatılı okula gidene kadar kimi zaman annemin yanında daha az da babamın yanında büyüdüm.

Annem otoriter bir kadındı. Babam ise asker olmasına rağmen çok daha müşfik ve anlayışlıydı! Onun yanına gittiğim zamanlar eğlenirdim. Subay arkadaşlarıyla birlikte kalırdık. Dört beş yaşlarında; küçük, sarışın, sevimli bir afacandım. Onlarla 'erkek erkeğe' oynamaktan, itişip kakışmaktan hoşlanırdım.

Adettir, küçük çocuklarla karşılaşıldığında onlara önce adı sorulur. Okula gidiyorsa hangi okula gittiği ve kaçınıcı sınıfta

olduğu ikinci sorudur. Ardından da olmazsa olmaz olanı gelir:

“Büyüyünce ne olacaksın bakayım?”

Doris Day’ın dünya çapında ün kazandırdığı bir şarkı vardır, *Que sera, sera*. “Büyüyünce ne olacağım? / Büyüyünce ne olacaksın?” Hiç bitmeyecek bir sorudur.

Annemin yanındayken “Yavuz’a kaptan olacağım.” derdim. Yavuz Zırlı donanmanın en görkemli gemisiydi. Birinci Dünya Savaşı sırasında da kahramanlıkları olmuş, efsane gibi anlatılırdı. Bunlardan etkilendiğim, annem de öyle öğrettiği için her sorana aynı yanıtı verirdim:

“Yavuz’a kaptan olacağım.”

Babamın yanına gittiğimde ise onun subay arkadaşları bana annemin evinde gördüklerimden başka şeyler öğretirlerdi. Geleceğimin mesleği (!) de bunlardan biriydi. Ezberletmişler, tam olarak söyleyip söylemediğimi görmek için de defalarca tekrar ettirmişlerdi.

“Soranlara, büyüyünce pezevenk olacağını söyleyeceksin!”

“Peki amca.”

“Neden, diye merak edenler olursa onlara da ‘Çok saygın meslektir de ondan.’ diyeceksin, sakın unutma. Şimdi tekrarla bakayım!”

Tekrarlardım. Gülüşüp kahkahalar atarlar, rakılarından birer yudum alırlardı. Hatta bir defasında bana da su diye rakı vermişlerdi. Savaşa, ölüme gitmeye hazırlanan adamların her şeyi diğerlerinden farklıydı. Hoşuma gidiyordu bu farklılık. Eğleniyordum.

Babam Kore Savaşı’na katılacak topçu birliğinin komutanıydı. Savaşa İzmir’de hazırlanıyorlardı. Dönüşünün olup olmadığını bilemediği bir yolculuğa çıkmadan önce minik sarı tombulunu yanında istemişti. Çadırılı ordugâhta onunla birlikte kaldım.

Bir gün bütün birlik Bornova'dan Seferihisar'a atış yapmaya gitmiş, geri dönüyorduk. Yolda mola verildi. Bir çeşmeden su içerken yanımızda bir araba durdu. "Ooo... Başkan!" dediler. Belediye Başkanı'ymış. Arabanın içinden başkanla birlikte üç kızı indi. Kızlar çok genç ve güzeldiler. Bir sürü subayın arasına sarışın, tombul çocuğu görünce hemen üstüme saldırdılar; beni mincıklamaya, öpmeye başladılar. Fiziki taciz bitince de arkasından sorular gelmeye başladı:

"Adın ne senin?"

Söyledim.

Şu soru, bu soru derken, sıra değişmez soruya geldi:

"Büyüyünce ne olacaksın bakalım?"

Subay amcalardan öğrendiğimi, göğsümü kabartarak gururla söyledim:

"Pezevenk olacağım!"

"Neeeee... O nasıl söz öyle!" diye şaşırıp, açık kalan ağızlarını tutunca, kendimi açıklama yapmak zorunda hissettim:

"Çünkü çok saygın bir meslektir!"

Gerisini anımsamıyorum. Ne de olsa aradan yetmiş yıla yakın zaman geçti.

Bu olay nedense uzun yıllar sonra Tokyo'da bir kafe-restaurantta yemek yerken aklıma geldi. Bizi kapıda çok şirin bir robot karşıladı. Adımızı söyledi "Hoş geldiniz" dedi. Onu görünce birden aklıma geldi. Robotlarda yapay zekâ büyük bir hızla geliyor. Tanışma faslının ardından "Nerelisin? Oranın içinden misin? Kimlerdensin?" gibi bir muhabbet gelirse sorun yok da ya onlara öğretilenler de bana küçükken öğretilenler gibi olursa? Düşünebiliyor musunuz olabilecekleri? Robota soruyorsunuz:

"Senin adın ne bakayım?"

“Robot X.”

“Büyüyünce ne olacaksın bakalım Robot X?”

“Pezevenk olacağım!”

“Neeeee... Nedenmiş o?”

“Saygın bir meslektir de ondan, neden olacak!”

Gülmeye başladım. Karım hemen müdahale etti:

“Durduk yerde ne gülüyorsun, seni deli sanacaklar Japonya'nın ortasında.”

Sakemden bir yudum aldım, anlattım. O da gülmeye başladı.

Kafe-restoranın adını hatırlamıyorum. Çıkarken yeniden bir gülme tuttu.

“Yine niye gülüyorsun?”

“Eve döner dönmez ilk iş olarak Aslan'a (erkek torunum, üç yaşında) gelecekteki mesleğinin ne olması gerektiğini öğreteceğim.”

“Sakın ha” dedi! Yetmedi, parmağını burnuma doğru sallayarak tekrarladı: Aklından dahi geçirme!

Ben çocukken en gözde meslekler subaylık ve devlet memurluğuydu. Gençliğimde doktorluk, mühendislik, avukatlık öne çıktı; şimdi genç anne ve babalar çocuklarının gelecekte ne olmasını arzu ediyorlar, bilmiyorum. Tokyo'daki lokantada bizi karşılayan ve sohbet eden robot hâlâ oradaysa, kulakları çınlıyordur herhalde. Bambaşka bir uygarlıktan gelip “Sen büyüyünce ne olacaksın bakayım?” diye sormayı düşünen amcanın aklını okumuş ve gülüyordur.

Ya da belki kara kara düşünüyordur “Ülen, ileride ben ne olacağım sahiden?” diyerek.

Que sera, sera?

Marilyn Monroe Babamı Neden Öptü?

Babam topçu birliği komutanı olarak Kore Savaşı'na katıldı. Bunu, büyüyünce pezevenk olacağım derken söylemişim size.

Kore'ye gitmeden önce İzmir'in dağlık bir bölgesinde 6 ay süren askeri eğitim döneminin bir bölümünde beni de yanına aldırdı. Ölmek ya da öldürmek için yola çıkmadan önce belki de bana doymak istemişti. Henüz ilkokula başlamamıştım. Babamın çadırında yatıp kalkıyordum. Sabahın dördünde bütün birlik; toplarıyla, GMCleriyle, pikaplarıyla, cipleriyle Bornova'dan Seferihisar'a, Seferihisar'dan Bornova'ya atış eğitimine giderdi. Beni uykudayken bir emir eri alıp babamın cipini izleyen araçlardan birine yerleştirir, dönüş karanlığında uyuya kaldığımda da aynı işlem yapılırdı.

Kekik ve barut kokusuyla orada tanıştım.

Zeytin dalı ve silah karşı karşıyaydı.

Başımдан geçen iki olayı unutamam:

Birincisi, çok sıkıştığım ve benimle ilgilenen eri bulamadığım bir gün çaresiz kalmış, babamın Amerikalı subaylarla toplantı yaptığı büyük çadırı aralayarak "Babaaa kakam geldi!" diye bağırışmışım! Sarı saçlı, kısa pantolonlu, tombul bacaklı bu veledede gülmekten herkes kırılmış, brifinge "kaka molası" verilmişti.

İkincisi de şuydu: Atış eğitimlerinde küçük bir uçağın arkasına, gövdeye halatla belirli bir uzaklıkta bir hedef bağlanır, uçak uçarken bu hedef topçu ateşi ile vurulur. Uçak ve pilotu için kuşkusuz çok riskli bir operasyondur. Hedefi iskalayıp uçağı vurmaktan işten bile değildir.

Babam bir defasında beni de pilotun yanına bindirdi ve ben her şeyden habersiz, göklerde pır pır volta atarken hemen arkamdaki hedefi topçu ateşi ile dövdü!

Çok iyi bir topçu subayı idi. Gözünü budaktan da esirgemezdi. Yeteneklerini Kore’de de sergilemiş ve üstün başarı madalyasıyla ödüllendirilmişti. Tüm müttefik orduları arasında en başarılı topçu birliği komutanı seçilmişti. Ama ana yüreğini top tüfek değil, küçücük oğlu ilgilendiriyordu. Annem bu olayı duyduğunda beni hemen geri getirtti ve babam Kore’ye bensiz gitti.

Kore’deki askerlerin moralini yükseltmek için Amerika’dan ünlü yıldızlar gelir, gösteri yaparlarmış. Bir defasında tüm zamanların en muhteşem kadın starı Marilyn Monroe da bu kervana katılmış, askerlere o buğulu, iç gıcıklayıcı sesiyle konser vermiş. (Çok yıllar sonra Başkan Kennedy’nin doğum gününde ona özel olarak mırıldandığı şarkıyı dinlemiştinizdir umarım.) Gecenin bir vaktinde kendisini arayıp “Şu anda üzerinde ne var?” diye soran erkeğe “Sadece Chanel 5 kokusu.” diye yanıt veren bombanın, Kore’de subaylara ve askerlere söylediği şarkılar arasında o sıralar herkesin dilinde yer eden *Johnny is the boy for me* (Johnny idealimdeki oğlandır) de varmış.

Konserden sonra ünlü yıldızı komutanlarla tanıştırmışlar. MM, subayların elini tek tek sıkarken sıra babama geldiğinde babam onun kulağına eğilmiş ve şarkısına gönderme yaparak *Marilyn is the girl for me* (Marilyn idealimdeki kızdır) deyivermiş.

Efsane; hiç beklemediği bu doğaçlama karşısında önce afallamış, sonra şuh bir kahkaha atarak babama sarılmış ve öpmüş. Bu sahnenin fotoğrafı değerli anılarımız arasında yer aldı.

Düşünüyorum da acaba ben; İzmir'den Kore'ye askerleri götüren gemiye gizlice binebilmiş olsaydım, oradaki karargâhta da babamın yanında kalsaydım, Marilyn Monroe'yu görebilir miydim? Beni kucaklar, öper, okşar “Reha is the little rascal for me” (Reha benim küçük afacanımdır) der miydi?

Düş kurmak her zaman iyidir, gerçeği renklendirir.